

בית המשפט המחוזי בירושלים

25 ינואר 2011

ת"פ 356-09 מ.י. פרקליטות מחוז ירושלים נ'
ויספיש

בפני כב' השופטת נאוה בן אור

בעניין: מ.י. פרקליטות מחוז ירושלים

המאשימה

נגד

שמואל ויספיש

הנאשם

נוכחים:

ב"כ המאשימה: עו"ד מיה גוטרמן
הנאשם וב"כ: עו"ד שטוב

גזר דין

1. הנאשם, צעיר כבן 24, הורשע לאחר ניהול משפט במספר עבירות אלימות ובעבירה של הפרעה לשוטר בשעת מילוי תפקידו. הרקע למעשים הוא התנגדותו של "ועד גאולה", המשתייך למשמרות הצניעות של העדה החרדית בירושלים, לקיומה של חנות למכירת ציוד אלקטרוני ומחשבים, אשר פעלה בכיכר השבת שבשכונת גאולה. הנאשם, המשתייך לארגון הנ"ל, נטל חלק פעיל ביותר בהפגנות אלימות שהתרחשו בין החודשים יוני לאוגוסט 2008 בפתח החנות. הוא נהג להגיע עשרות פעמים למקום, ביחד עם קבוצה שמנתה בין 15 ל-20 צעירים, על מנת להפגין נגד פעילותה של החנות. במהלך ההפגנות נהג הנאשם לגרש ולדחוף לקוחות ששהו אותה עת בחנות, לאיים עליהם שלא יקנו בה, לדחוף את עובדי החנות ולהפוך סחורה. עוד עשה, ביחד עם חבריו, כדי לחסום את פתח החנות, ונטל חלק בתפילות המוניות בתוך החנות, שנועדו להפריע לפעילותה הסדירה. במהלך הפגנות אלה נהג הנאשם לצעוק ולאיים על עובדי החנות במעשי אלימות, כגון שישרוף את החנות וירצח אותם, וכינה אותם בכינויי גנאי כגון "נאצים", "שורפי נשמות" ו"חזירים". במהלך

בית המשפט המחוזי בירושלים

25 ינואר 2011

ת"פ 356-09 מ.י. פרקליטות מחוז ירושלים נ'
ויספיש

אחת ההפגנות נטל הנאשם חלק בידוי אבנים לעבר החנות. אחת האבנים פגעה בעובד החנות וכתוצאה מכך נגרמו לו כאבים. הנאשם איים על העובד שנפגע כי יפגע בו אישית, ישרוף אותו, ולא תהיה לו מנוחה.

לשיאם הגיעו אירועי האלימות במסכת העובדות המתוארת באישום השני שבכתב האישום. ביום 17.8.08 בסביבות השעה 19:30, הגיע הנאשם ביחד עם עשרות אחרים כדי להפריע, כהרגלם, לפעילותה של החנות. במהלך ההתפרעות כיבה אחד המפגינים את מתג החשמל וצעק "כאן לא תהיה חנות, לא יהיו סרטים". הנאשם ומפגינים אחרים קראו לעבר מנהל החנות, בנימין פרדמן (המתלונן) "רוצח". בשלב מסוים גררו הנאשם ואדם נוסף את המתלונן אל מחוץ לחנות, ובעוד הנאשם אווזו בו, היכה אותו חברו מכות קשות. כתוצאה ממכות אלה נגרם למתלונן חתך בשפה, שבר באף ושבר ספיראלי באצבע יד שמאל. המתלונן נאלץ לעבור ניתוחים לקיבוע השברים באצבעו ובאפו. יצוין, כי אותו אדם הצליח לחמוק מן המשטרה עת רבה, ורק לאחרונה נעצר והוגש נגדו כתב אישום, המתנהל עתה בפני מותב אחר בבית משפט זה.

העבירות בגינן הורשע בשל המעשים המתוארים לעיל הן עבירות של התפרעות, סחיטה באיומים, סחיטה בכוח, תקיפה, תקיפה הגורמת חבלה ממשית בנסיבות מחמירות וחבלה חמורה בנסיבות מחמירות.

האישום השלישי עניינו בכך, שהנאשם, שעוכב לחקירה על ידי שוטרים, הזדהה בשם לא לו. בגין מעשה זה הורשע בעבירה של הפרעה לשוטר בשעת מילוי תפקידו.

2. מאחר ועובדי החנות צילמו את ההתרחשויות בחנות, יכולתי להתרשם באופן בלתי אמצעי מחומרת ההתפרעויות שהנאשם נטל בהן חלק, ומהיותו אחת מן הדמויות המרכזיות בהן. עדויותיהם של עדי התביעה, אשר תארו אותו כדמות אגרסיבית, שבלטה בקרב המוני המפגינים, תאמה לחלוטין את שנראה בתמונות. על פי הממצאים שקבעתי, הנאשם היה מהגרעין הקשה והקבוע של המתפרעים, ונהג בבוטות ובאלימות. הגנתו בבית המשפט, שהייתה בבחינת גרסה כבושה, הייתה הגנת בדים, ולפיה "שתלו" עובדי החנות את דמותו בסרטי הצילום. הנה כי כן, לא זו בלבד

בית המשפט המחוזי בירושלים

25 ינואר 2011

ת"פ 356-09 מ.י. פרקליטות מחוז ירושלים נ'
ויספיש

שהנאשם פגע בעובדים אלה, שביקשו להתפרנס ביושר, אלא אף ההין לטעון כי הללו העלילו עליו עלילת שווא - מסיבה בלתי ברורה לחלוטין - והמציאו לידי המשטרה סרטים "מבושלים", שכל תכליתם להפלילו.

3. במהלך המשפט תארו עדי התביעה את ניסיונות ההידברות בינם לבין אנשי "ועד גאולה". בעלי החנות נפגשו עם נציגי הארגון, ובראשם הרב שפרנוביץ'. בפגישה נכחו מספר אברכים ובכללם הנאשם, שהציג עצמו בשם בדוי. ניסיון ההידברות לא צלח, וההפגנות נמשכו והסלימו. בשלהי יוני 2008 זומנו עובדי החנות לדיון בבד"צ של העדה החרדית. בדיון הוחלט כי מכירת המכשירים האלקטרוניים שאנשי הוועד התנגדו להם תיפסק, וניתן לבעלים פרק זמן של חודש על מנת להיפטר מן המלאי. אלא שיום למחרת הדיון הוצת מחסן החנות ונגרם נזק של מאות אלפי שקלים. האחראים להצתה לא נתפסו עד היום. עובדה זו הביאה לכך שהנאשם ניסה, במהלך ניהול המשפט, לטפול על בעלי החנות אשמה, כאילו הם אלה שהציתו את החנות על מנת לזכות בדמי הביטוח, לאחר שכתוצאה מהחלטת הבד"צ הבינו כי לא יוכלו להמשיך ולמכור את הציוד שברשותם.

4. ניתן, אפוא, להתרשם, כי גם במהלך המשפט, ולאחר שהתברר אלו נזקי גוף חמורים גרם למנהל החנות ואלו נזקים הסב, ביחד עם חבריו, לבעלי החנות ולעובדיה, לא רק שהנאשם לא גילה כל חרטה, כי אם להיפך, ניצל כל אפשרות, סבירה ובלתי סבירה, כדי להסיט את האשמה ממנו אל מי שנפגעו ממעשיו.

5. התרשמותי מדרך הילוכו של הנאשם, שעדותו במשפט הייתה חסרת כל אמפטיה לנפגעי העבירות, משתלבת היטב עם האמור בתסקיר המבחן שהוגש בעניינו. קצינת המבחן התרשמה כי הנאשם רואה את פעילות המחאה כלגיטימית, כי התקשה לבטא אמפטיה לנפגעים וכי הוא רואה אותם אחראים למצבם. עוד התרשמה קצינת המבחן כי ההליך המשפטי לא היווה גורם מרתיע עבורו, על אף החרדה שהנאשם חש מהשלכותיו. אין תמה, כי שירות המבחן לא בא בהמלצה טיפולית.

6. במהלך הטיעונים לעונש ביקש הנאשם לשנות את נימת הדברים. הוא זימן לעדות את הרב אהרון ארלנגר, המנהל מוסד חינוכי גדול בבית שמש, והמשתייך לקהילתו

בית המשפט המחוזי בירושלים

25 ינואר 2011

ת"פ 356-09 מ.י. פרקליטות מחוז ירושלים נ'
ויספיש

של הנאשם. עדותו הייתה רצופה דברי הלל לאישיותו של הנאשם, לטוב ליבו, לסיוע שהוא מגיש לאנשי הקהילה הנוזקים לכך ולדבקו בתלמוד תורה. הנאשם עצמו טען כי קצינת המבחן לא הבינה אותו, וכשאמר לה שהוא עדיין דבק בדרכו כוונתו הייתה לכך שהוא שומע בקול רבותיו ומתייצב לעצרות תפילה המוניות, כגון בשל עצירת גשמים, אולם מעשי אלימות רחוקים ממנו. לטענתו, הוא מבין היום את חומרת המעשים, ואין לו ספק כי אלה לא יחזרו על עצמם. בנוסף טען, כי רב העדה החרדית התגייס על מנת להשכין שלום בינו לבין בעלי החנות ועובדיה, והוסכם כי ישולם להם סכום של 125,000 ₪ כפיצוי על הנוזקים. ההסכם לא הוצג בפניי. מכל מקום, לא למותר להעיר כי סכום זה לא יגויס ממקורותיו של הנאשם, שאינו עובד, אלא מנדבנים ומגמ"חים למיניהם. לבסוף עמד הנאשם על נסיבותיו האישיות: הנאשם נשוי ואב לשני ילדים רכים בשנים, אשתו אינה בריאה וזקוקה למלוא העזרה ממנו.

7. בטיעוניה לעונש עמדה ב"כ המאשימה על חומרת המעשים וטענה כי הדמות המצטיירת היא של אדם שאין עליו מורא החוק, והמוכן לשקר ללא היסוס על מנת לחמוק מן הדין. עד היום, לדבריה, אין הנאשם מפנים את חומרת מעשיו, ולא הייתה בפיו בקשת סליחה. עמדת המאשימה היא כי יש להטיל על הנאשם עונש מאסר ממושך, מאסר על תנאי, קנס ופיצוי למתלוננים.

ב"כ הנאשם סבור כי לא יהיה זה מן המידה להטיל על הנאשם מאסר בפועל. לדבריו, הנאשם מבין היום את הקו האדום המבחין בין מחאה לגיטימית לבין מעשי אלימות, ואין חשש שהוא יחזור לסורו. עוד טען, כי יש להביא בחשבון את עברו הנקי, וכן את העובדה שהמעשים שעשה לא נועדו לקדם אינטרס אישי שלו. מניעיו היו אמונה במה שהורו אותו רבני העדה החרדית, היינו שהמדובר בחנות שיש לה השפעה שלילית על הנוער. אכן, מנהיגי העדה לא רמזו שמותר לעבור את הגבול אולם הנאשם נסחף, והיום הדברים מובנים לו היטב. בנוסף טען, כי יש להביא בחשבון את העובדה שהנאשם כבר נענש בעצם ניהול המשפט, ובכך שכחלק מן ההליך הפלילי "הוגלה" לבית שמש. לדברי ב"כ הנאשם, כליאתו בחברת עבריינים לא תשרת כל תכלית. ב"כ הנאשם עמד גם הוא על הנסיבות האישיות וביקש שיינתן להן משקל מלא.

בית המשפט המחוזי בירושלים

25 ינואר 2011

ת"פ 356-09 מ.י. פרקליטות מחוז ירושלים נ'
ויספיש

8. כפי שפרטתי בפתח הדברים, הנאשם היה דמות בולטת, אגרסיבית, מהגרעין הקשה של המתפרעים, אשר הפכו את חייהם של עובדי החנות לבלתי נסבלים. המדובר בהתנהלות פרועה ואלימה שהתמשכה על פני תקופה של שבועות ארוכים, ולנאשם הייתה הזדמנות לשוב ולהרהר במעשיו, פעם אחר פעם. אין המדובר בהצטרפות חסרת מחשבה, רגעית, לאירוע אלים, בודד, שלאחריו באה תובנה בדבר חומרת המעשה, ועימה חרטה. המדובר בפעילות מתמשכת, מתוכננת, כאשר לנגד עיני הנאשם עומדים עובדי החנות, אנשים הגונים, המבקשים להתפרנס ממשלח יד מהוגן ולא ללכת בטל, בעוד הוא ממרר את חייהם מדי יום ביומו או כמעט מדי יום ביומו, עולב בהם, פוגע בהם, מאיים עליהם וגורם בסופו של דבר למנהל החנות לנזק גוף חמור. על אף שבעלי החנות ביקשו להידבר בדרכי שלום, ואף היו מוכנים לקבל עליהם את פסיקתו של הבד"צ, לא שעה הנאשם לבקשה זו, וביחד עם חבריו המשיך בהתפרעויות והסלים אותן. העובדה שהנאשם לא פעל מתוך אינטרסים אישיים אין בה כדי להקל עימו, כי אם להיפך, היא מצביעה על מסוכנות רבה. המדובר באדם שהקנאות המדריכה אותו מעוורת את עיניו ומונעת ממנו לזכור איסורים חמורים, כגון האיסור על הלבנת פני אדם ברבים. בתורה נאמר "הוכח תוכיח את עמיתך ולא תשא עליו חטא" (ויקרא, יט, יז), ורש"י אומר: "ולא תשא עליו חטא, לא תלבין את פניו ברבים". הנאשם, שביקש להוכיח את עובדי החנות, נשא גם נשא עליהם חטא, והלבין את פניהם ברבים. קנאותו השכיחה מן הנאשם את תלמודו: "ואמר רבי חנינא: הסוטר לועו (= לחיו) של ישראל כאילו סוטר לועו של שכינה..." (סנהדרין, נח, ע"ב). המדובר באדם העומד בתפילה אולם אינו מפנים כלל את תכניה, וכשהוא אומר, עם הכנסת ספר תורה, "דרכיה דרכי נועם וכל נתיבותיה שלום" מילותיו הן מן השפה ולחוץ. וכדי להוסיף חטא על פשע, לאחר שנתפס והועמד לדין, בחר בדרך השקר. תחילה ניסה לחמוק מן המשטרה תוך הצגת זהות בדויה, ולאחר מכן ניסה לחמוק מן הדין על ידי עדות מופרכת ורצופת שקרים. חרטה ודאי אין כאן.

9. על העונש שיוטל על הנאשם להבהיר הבהר היטב, כי חברה מתוקנת אינה יכולה לגלות סובלנות למעשי אלימות מן הסוג המתואר. אין לקבל, כי מי שמתנגד מטעם זה או אחר להתנהלות חוקית של רעהו, יפגע בו במעשי אלימות חוזרים ונשנים, על מנת להביאו לידי כניעה וויתור על זכויותיו. המדובר בביריונות לשמה, זרה לרוח

בית המשפט המחוזי בירושלים

25 ינואר 2011

ת"פ 356-09 מ.י. פרקליטות מחוז ירושלים נ'
ויספיש

היהדות וזרה לרוחה של כל חברה אנושית מהוגנת. חבל שמנהיגיהם של חבורת הבריונים שהנאשם משתייך אליה, אשר ישבו, כך נראה, ספונים בבתיים, לא ידעו להבהיר לנוהים אחריהם את הגבול. אולי עתה יבינו, כי בהתנהגותם שולחים הם לרחוב צעירים חסרי רסן, המשלמים את מחיר פריעת החוק, ואילו הם את נפשם הצילו.

10. אלמלא נסיבותיו האישיות של הנאשם, הייתי מחמירה עימו לאין שיעור. בסופו של דבר, בהביאי בחשבון את מכלול שיקולי הענישה, החלטתי להטיל על הנאשם את העונשים הבאים:

1. 24 חודשי מאסר בפועל.
2. 6 חודשי מאסר על תנאי למשך 3 שנים, על כל עבירת אלימות.
3. 5,000 ₪ קנס, או 3 חודשי מאסר תמורתו.
4. פיצוי למתלונן בנימין פרדמן בסכום של 50,000 ₪.

זכות ערעור לבית המשפט העליון בתוך 45 יום מהיום.

המזכירות תמציא העתק גזר הדין לשירות המבחן למבוגרים.

ניתן היום, כ' שבט תשע"א, 25 ינואר 2011, בנוכחות הצדדים.

נאוה בן אור

נאוה בן אור, שופטת